

N:o 73.

Ank. till Riksd. kansli den 10 maj 1892, kl. 4 e. m.

Memorial, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut i åtskilliga frågor rörande anslagen under riksstatens åttonde hufvudtitel.
(2:a U. A.)

Sedan statsutskottet erhållit del af kamrarnes beslut i anledning af utskottets utlåtande n:o 9, angående regleringen af utgifterna under riksstatens åttonde hufvudtitel, får utskottet här nedan afgifva det yttrande och framställa de förslag, hvartill berörda beslut funnits föranleda.

1:o.

Med afseende på lärarnes vid de högre och femklassiga allmänna läroverken aflöning hade Kongl. Maj:t föreslagit,

att — under förutsättning att lästiden så utsträcktes, att lärarnes tjänstgöringstid komme att uppgå till 39 veckor om året — för lärarne vid berörda läroverk måtte bestämmas följande lönevilkor, att gälla från och med år 1893:

för rektorer: vid högre läroverk två lönegrader å 1) 3,500 kronor och 2) 4,000 kronor, jemte tjänstgöringspenningar 1,500 kronor, med rätt till uppflyttning i andra lönegraden efter 10 års väl vitsordad tjänstgöring såsom rektor vid sådant läroverk; vid de femklassiga läro-

verken i Stockholm lön 3,200 kronor, tjänstgöringspenningar 1,300 kronor; vid *öfriga femklassiga läroverk* två lönegrader å 1) 2,700 kronor och 2) 3,200 kronor, jemte tjänstgöringspenningar 1,300 kronor, med rätt till uppflyttning i andra lönegraden efter tio års väl vitsordad tjänstgöring såsom rektor vid femklassigt läroverk; hvarförutom rektorerne vid alla dessa läroverk skulle af vederbörande kommuner såsom hittills åtnjuta fri bostad eller hyresersättning;

för *lektorer*: fyra lönegrader å 1) 2,100 kronor, 2) 2,600 kronor, 3) 3,100 kronor och 4) 3,600 kronor, jemte tjänstgöringspenningar 1,400 kronor, med rätt till uppflyttning från lägre till högre lönegrad efter fem års för nit och skicklighet vitsordad tjänstgöring;

för *adjunkter* vid *högre och femklassiga läroverk*: fyra lönegrader å 1) 1,500 kronor, 2) 2,000 kronor, 3) 2,500 kronor och 4) 3,000 kronor, jemte tjänstgöringspenningar 1,000 kronor, med uppflyttningsrätt lika som lektorer;

för *musiklärare*: vid *högre läroverk* tre lönegrader å 1) 1,000 kronor, 2) 1,200 kronor, 3) 1,400 kronor, med rätt till uppflyttning från lägre till närmast högre lönegrad enligt samma grunder, som gälde för lektorer och adjunkter; vid *femklassiga läroverk* lön 500 kronor;

för *gymnastiklärare*: vid *högre läroverk* tre lönegrader å 1) 1,200 kronor, 2) 1,400 kronor, 3) 1,600 kronor, med uppflyttningsrätt lika som musiklärare; vid *femklassiga läroverk* lön 600 kronor;

för *teckningslärare*: vid *högre läroverk* med *befattning af 1:sta klassen* tre lönegrader å 1) 2,000 kronor, 2) 2,250 kronor och 3) 2,500 kronor; med *befattning af 2:dra klassen* tre lönegrader å 1) 1,500 kronor, 2) 1,750 kronor, 3) 2,000 kronor; med *befattning af 3:dje klassen* tre lönegrader å 1) 1,200 kronor, 2) 1,400 kronor och 3) 1,600 kronor, alla med uppflyttningsrätt lika som musiklärare; vid *femklassiga läroverk* lön 600 kronor;

att *gymnastiklärare* skulle vara skyldig tjänstgöra för den fastställda lönen vid *högre läroverk* 16 timmar i veckan; vid *femklassiga läroverk* 8 timmar i veckan; samt *teckningslärare* vid *högre läroverk* med befattning af 1:sta klassen 25, med befattning af 2:dra klassen 20, med befattning af 3:dje klassen 16 timmar i veckan; vid *femklassiga läroverk* 8 timmar i veckan; men att ytterligare tjänstgöringsskyldighet skulle kunna åläggas gymnastik- och teckningslärare mot ersättning af 75 kronor för hvarje timme i veckan under helt läsår åt lärare vid femklassigt läroverk eller i första och andra lönegraden vid högre läroverk samt af 100 kronor åt lärare i tredje lönegraden;

att gymnastiklärare vid högre läroverk, som icke sjelf egde er-

forderlig skicklighet att meddela undervisning i exercis och militäröfningar, skulle på egen bekostnad aflöna det biträde, som i sådant hänseende pröfvades behöfligt och af vederbörande godkändes;

att tjänstgöringspenningarne skulle för alla lärare, rektorerna undantagne, beräknas utgå för läsår med 39 läsveckor; att de i rektorernas aflöning ingående tjänstgöringspenningar skulle beräknas utgå för kalenderår, men till olika belopp för läsåret och för ferierna, efter särskilda bestämmelser, som af Kongl. Maj:t fastställdes; samt att tjänstgöringspenningarne icke finge af tjänstens innehafvare uppbäras under tjänstledighet, dock att, om rektor eller lektor, som vore domkapitelsledamot, endast åtnjöte ledighet från domkapitelsgöromålen, afdrag å tjänstgöringspenningarne icke skulle ske;

att för rättighet att tillgodonjuta den förbättrade aflöning, som enligt denna lönereglering komme lärare till del, skulle gälla såsom villkor: 1) att lärare, som enligt hittills gällande stat vore berättigad till ersättning för indelt lön, skulle frånträda sin rätt till nämnda ersättning; 2) att nuvarande innehafvare af lön, i hvilken inginge afkomst af prebendehemman och lägenheter eller andra särskilda förmåner utom kontanta penningar, skulle vara pliktig att, sedan en undersökning af dessa förmåners beskaffenhet samt uppskattning af deras ekonomiska värde egt rum, vidkännas antingen förmånernas indragning till statsverket mot ersättning i penningar till det belopp, hvartill de vore i stat beräknade, eller den minskning i statsverkets löneanslag till tjensten, som kunde i vederbörlig ordning varda beslutad, dock icke till större belopp än som motsvarade den löneförbättring, som löntagaren vid nu föreslagen lönereglering kunde komma att vinna; 3) att den genom nådiga cirkulären den 20 mars 1858 och den 29 december 1860 stadgade skyldighet för visse lärare att, i händelse de genom inträffade förändringar skulle finnas umbärlige vid det läroverk, der de vore anstälde, inträda i tjänstgöring vid annat läroverk helst inom stiftet, skulle åligga äfven öfriga vid de högre och femklassiga allmänna läroverken anstälde lärare, intill dess de uppnått 45 års ålder; samt 4) att lärare skulle vara skyldig att från tjensten afgå med pension enligt de bestämmelser, som i sammanhang med denna lönereglering fastställdes; äfvensom

att hvarje lärare, som blefve utnämnd till tjänst, med hvilken rätt till särskilda förmåner vore förenad, skulle vara underkastad den minskning i aflöning från statsverket, som Kongl. Maj:t framdeles kunde finna lämpligt besluta, till ett belopp, icke öfverstigande det, hvartill

de i lönen ingående särskilda förmåner efter skälig uppskattning sig belöpte.

I väckt motion hade herr I. Månsson yrkat,

1:o att Riksdagen måtte för sin del besluta, att första klassen vid samtliga allmänna läroverken indroges, att inträdesåldern till den blifvande första klassen bestämdes till fyllda 10 år, och att fordringarna för inträde deri förhållandevis ökades, dock så att för intagning i densamma ej fordrades insigt i något ämne, hvori folkskolan icke meddelade undervisning; och

2:o det Riksdagen jemväl beslutade att, i öfverensstämmelse med chefens för ecklesiastikdepartementet i yttrande till statsrådsprotokollet den 7 februari 1890 framställda åsigt, det nuvarande öfversättningsproffet från svenska till latin utbyttes mot en öfversättning från latin till svenska, samt att, utan att de åt detta språk i de fyra öfre klasserna nu anslagna lärotimmar ökades, latinets inträde i skolan uppskötes till nuvarande sjette klass; samt

att ett genomförande af hvad i dessa båda punkter föreslagits gjordes till vilkor för Riksdagens bifall till Kongl. Maj:ts proposition angående elementarlärarnes löneförhöjning.

Härförutom hade herr J. Nydahl i motion föreslagit, att Riksdagen måtte vid beviljandet af den af Kongl. Maj:t föreslagna löneregleringen för lärarne vid de allmänna läroverken fästa såsom vilkor, att latinets inträde i skolan uppskötes till nuvarande sjette klassen, utan att de för detta språk i de fyra öfre klasserna nu anslagna lärotimmarne ökades, och att, såsom en följd häraf, grekiskan utginge från de allmänna läroverkens studieplan.

Med anledning af dessa förslag hade utskottet i *punkten 10:o mom. a* af sitt ofvan nämnda utlåtande hemställt,

att Riksdagen, med anledning af Kongl. Maj:ts proposition samt herrar I. Månssons och J. Nydahls i ämnet väckta motioner, måtte — under förutsättning ej mindre att lästiden vid de högre och femklassiga allmänna läroverken så utsträcktes, att lärarnes tjänstgöringstid komme att uppgå till 39 veckor om året, än äfven att Riksdagen beslutade införandet af särskilda terminsavgifter, på sätt i denna punkt under mom. c) föresloges, samt med vilkor att sådana ändringar i stadgan för rikets allmänna läroverk före utgången af år 1893 vidtoges, att dels, i öfverensstämmelse med chefens för ecklesiastikdepartementet i yttrande till statsrådsprotokollet den 7 februari 1890 framställda åsigt, det nuvarande latinska öfversättningsproffet i mogenhetsexamen borttoges, dels latinets inträde i läroverken uppskötes till nuvarande sjette klass, utan att de

åt detta språk i de fyra öfre klasserna nu anslagna lärotimmar ökades — för lärarne vid de högre och femklassiga allmänna läroverken bestämma följande löneförmåner, att gälla från och med år 1893:

för *rektorer*: vid *högre* läroverk två lönegrader å 1) 3,500 kronor och 2) 4,000 kronor, jemte tjänstgöringspenningar 1,500 kronor, med rätt till uppflyttning i andra lönegraden efter tio års väl vitsordad tjänstgöring såsom rektor vid sådant läroverk; vid de *femklassiga läroverken i Stockholm* lön 3,200 kronor, tjänstgöringspenningar 1,300 kronor; vid *öfriga femklassiga läroverk* två lönegrader å 1) 2,700 kronor, 2) 3,200 kronor jemte tjänstgöringspenningar 1,300 kronor, med rätt till uppflyttning i andra lönegraden efter tio års väl vitsordad tjänstgöring såsom rektor vid femklassigt läroverk; hvarförutom rektorerne vid alla dessa läroverk skulle af vederbörande kommuner såsom hitills åtnjuta fri bostad eller hyresersättning;

för *lektorer*: fyra lönegrader å 1) 2,100 kronor, 2) 2,600 kronor, 3) 3,100 kronor och 4) 3,600 kronor, jemte tjänstgöringspenningar 1,400 kronor, med rätt till uppflyttning från lägre till närmast högre lönegrad efter fem års för nit och skicklighet vitsordad tjänstgöring;

för *adjunkter* vid *högre* och *femklassiga* läroverk: fyra lönegrader å 1) 1,500 kronor, 2) 2,000 kronor, 3) 2,500 kronor och 4) 3,000 kronor, jemte tjänstgöringspenningar 1,000 kronor, med uppflyttningsrätt lika som lektorer;

för *musiklärare*: vid *högre* läroverk tre lönegrader å 1) 1,000 kronor, 2) 1,200 kronor, 3) 1,400 kronor, med rätt till uppflyttning från lägre till närmast högre lönegrad enligt samma grunder, som gälde för lektorer och adjunkter; vid *femklassiga* läroverk lön 500 kronor;

för *gymnastiklärare*: vid *högre* läroverk tre lönegrader å 1) 1,200 kronor, 2) 1,400 kronor, 3) 1,600 kronor, med uppflyttningsrätt lika som musiklärare; vid *femklassiga* läroverk lön 600 kronor;

för *teckningslärare*: vid *högre* läroverk med *befattning af 1:sta klassen* tre lönegrader å 1) 2,000 kronor, 2) 2,250 kronor och 3) 2,500 kronor; med *befattning af 2:dra klassen* tre lönegrader å 1) 1,500 kronor, 2) 1,750 kronor, 3) 2,000 kronor; med *befattning af 3:dje klassen* tre lönegrader å 1) 1,200 kronor, 2) 1,400 kronor och 3) 1,600 kronor, alla med uppflyttningsrätt lika som musiklärare; vid *femklassiga* läroverk lön 600 kronor;

att *gymnastiklärare* skulle vara skyldig tjänstgöra för den fastställda lönen vid *högre* läroverk 16 timmar i veckan; vid *femklassiga* läroverk 8 timmar i veckan; samt *teckningslärare* vid *högre* läroverk med befattning af 1:sta klassen 25, med befattning af 2:dra klassen 20, med be-

fattnings af 3:dje klassen 16 timmar i veckan; vid *femklassiga* läroverk 8 timmar i veckan; men att ytterligare tjänstgöringsskyldighet skulle kunna åläggas gymnastik- och teckningslärare mot ersättning af 75 kronor för hvarje timme i veckan under helt läsår åt lärare vid femklassigt läroverk eller i första och andra lönegraden vid högre läroverk samt af 100 kronor åt lärare i tredje lönegraden;

att gymnastiklärare vid högre läroverk, som icke sjelf egde erforderlig skicklighet att meddela undervisning i exercis och militäröfningar, skulle på egen bekostnad aflöna det biträde, som i sådant hänseende pröfvades behöfligt och af vederbörande godkändes;

att tjänstgöringspenningarne skulle för alla lärare, rektorerna undantagne, beräknas utgå för läsår med 39 läsveckor; att de i rektorernas aflöning ingående tjänstgöringspenningar skulle beräknas utgå för kalenderår, men till olika belopp för läsåret och för ferierna, efter särskilda bestämmelser, som af Kongl. Maj:t fastställdes; samt att tjänstgöringspenningarne icke finge af tjänstens innehafvare uppbäras under tjänstledighet, dock att, om rektor eller lektor, som vore domkapitelsledamot, endast åtnjöte ledighet från domkapitelsgöromålen, afdrag å tjänstgöringspenningarna icke skulle ske;

att för rättighet att tillgodonjuta den förbättrade aflöning, som enligt denna lönereglering komme lärare till del, skulle gälla såsom villkor: 1) att lärare, som enligt hittills gällande stat vore berättigad till ersättning för indelt lön, skulle frånträda sin rätt till nämnda ersättning; 2) att nuvarande innehafvare af lön, i hvilken inginge afkomst af prebendehemman och lägenheter eller andra särskilda förmåner utom kontanta penningar, skulle vara pliktig att, sedan en undersökning af dessa förmåners beskaffenhet samt uppskattning af deras ekonomiska värde egt rum, vidkännas antingen förmånernas indragning till statsverket mot ersättning i penningar till det belopp, hvartill de vore i stat beräknade, eller den minskning i statsverkets löneanslag till tjensten, som kunde i vederbörlig ordning varda beslutad, dock icke till större belopp än som motsvarade den löneförbättring, som löntagaren vid nu föreslagen lönereglering kunde komma att vinna; 3) att den genom cirkulären den 20 mars 1858 och den 29 december 1860 stadgade skyldighet för visse lärare att, i händelse de genom inträffade förändringar skulle finnas umbärliga vid det läroverk, der de vore anställda, inträda i tjänstgöring vid annat läroverk, helst inom stiftet, skulle åligga äfven öfriga vid de högre och femklassiga allmänna läroverken anställda lärare, intill dess de uppnått 45 års ålder; samt 4) att lärare skulle vara skyldig att från tjensten afgå med pension enligt de be-

stämmelser, som i sammanhang med denna lönereglering fastställdes; äfvensom

att hvarje lärare, som blefve utnämnd till tjenst, med hvilken rätt till särskilda förmåner vore förenad, skulle vara underkastad den minskning i aflöning från statsverket, som Kongl. Maj:t framdeles kunde finna lämpligt besluta, till ett belopp, icke öfverstigande det, hvartill de i lönen ingående särskilda förmåner efter skälig uppskattning sig belöpte.

Andra Kammaren har bifallit hvad utskottet sålunda hemställt, hvar emot Första Kammaren bifallit utskottets hemställan med uteslutande af det af utskottet föreslagna villkor om ändringar i läroverksstadgan beträffande latinska språket.

För denna frågas afgörande medelst gemensam omröstning får utskottet — med erinran att kamrarne fattat sammanstående beslut om införandet af särskilda terminsafgifter vid de högre och femklassiga allmänna läroverken, under förutsättning att den föreslagna löneregleringen för lärarne vinner fastställelse — föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som vill, att Riksdagen, med anledning af Kongl. Maj:ts proposition samt herrar I. Månssons och J. Nydahls i ämnet väckta motioner — under förutsättning att lästiden vid de högre och femklassiga allmänna läroverken så utsträcker, att lärarnes tjänstgöringstid kommer att uppgå till 39 veckor om året, samt med villkor att sådana ändringar i stadgan för rikets allmänna läroverk före utgången af år 1893 vidtagas, att dels, i öfverensstämmelse med chefens för ecklesiastikdepartementet i yttrande till statsrådsprotokollet den 7 februari 1890 framställda åsigt, det nuvarande latinska öfversättningsprovet i mogenhetsexamen borttages, dels latinets inträde i läroverken uppskjutes till nuvarande sjette klass, utan att de åt detta språk i de fyra öfre klasserna nu anslagna lärotimmar ökas — för lärarne vid de högre och femklassiga allmänna läroverken bestämmer följande löneförmåner, att gälla från och med år 1893:

för rektorer: vid *högre* läroverk två lönegrader å 1) 3,500 kronor och 2) 4,000 kronor, jemte tjänstgöringspenningar 1,500 kronor, med rätt till uppflyttning i andra lönegraden efter tio års väl vitsordad tjänstgöring såsom rektor vid sådant läroverk; vid de *femklassiga läroverken i Stockholm* lön 3,200 kronor, tjänstgöringspenningar 1,300 kronor; vid *öfriga femklassiga läroverk* två lönegrader å 1) 2,700 kronor och 2) 3,200 kronor, jemte tjänstgöringspenningar 1,300 kronor, med rätt till uppflyttning i andra lönegraden efter tio års väl vitsordad tjänstgöring såsom rektor vid femklassigt läroverk; hvarförutom rektorerne vid alla

dessa läroverk må af vederbörande kommuner såsom hittills åtnjuta fri bostad eller hyresersättning;

för *lektorer*: fyra lönegrader å 1) 2,100 kronor, 2) 2,600 kronor, 3) 3,100 kronor och 4) 3,600 kronor, jemte tjänstgöringspenningar 1,400 kronor, med rätt till uppflyttning från lägre till närmast högre lönegrad efter fem års för nit och skicklighet vitsordad tjänstgöring;

för *adjunkter* vid *högre* och *femklassiga* läroverk: fyra lönegrader å 1) 1,500 kronor, 2) 2,000 kronor, 3) 2,500 kronor och 4) 3,000 kronor, jemte tjänstgöringspenningar 1,000 kronor, med uppflyttningsrätt lika som lektorer;

för *musiklärare*: vid *högre* läroverk tre lönegrader å 1) 1,000 kronor, 2) 1,200 kronor, 3) 1,400 kronor, med rätt till uppflyttning från lägre till närmast högre lönegrad enligt samma grunder, som gälla för lektorer och adjunkter; vid *femklassiga* läroverk lön 500 kronor;

för *gymnastiklärare*: vid *högre* läroverk tre lönegrader å 1) 1,200 kronor, 2) 1,400 kronor, 3) 1,600 kronor, med uppflyttningsrätt lika som musiklärare; vid *femklassiga* läroverk lön 600 kronor;

för *teckningslärare*: vid *högre* läroverk med *befattning af 1:sta klassen* tre lönegrader å 1) 2,000 kronor, 2) 2,250 kronor och 3) 2,500 kronor; med *befattning af 2:dra klassen* tre lönegrader å 1) 1,500 kronor, 2) 1,750 kronor, 3) 2,000 kronor; med *befattning af 3:dje klassen* tre lönegrader å 1) 1,200 kronor, 2) 1,400 kronor och 3) 1,600 kronor, alla med uppflyttningsrätt lika som musiklärare; vid *femklassiga* läroverk lön 600 kronor;

att *gymnastiklärare* skall vara skyldig tjänstgöra för den fastställda lönen vid *högre* läroverk 16 timmar i veckan; vid *femklassiga* läroverk 8 timmar i veckan; samt *teckningslärare* vid *högre* läroverk med befattning af 1:sta klassen 25, med befattning af 2:dra klassen 20, med befattning af 3:dje klassen 16 timmar i veckan; vid *femklassiga* läroverk 8 timmar i veckan; men att ytterligare tjänstgöringsskyldighet må kunna åläggas gymnastik- och teckningslärare mot ersättning af 75 kronor för hvarje timme i veckan under helt läsår åt lärare vid femklassigt läroverk eller i första och andra lönegraden vid högre läroverk samt af 100 kronor åt lärare i tredje lönegraden;

att gymnastiklärare vid högre läroverk, som icke sjelf eger erforderlig skicklighet att meddela undervisning i exercis och militäröfningar, skall på egen bekostnad aflöna det biträde, som i sådant hänseende pröfvas behöfligt och af vederbörande godkännes;

att tjänstgöringspenningarna skola för alla lärare, rektorerna undantagne, beräknas utgå från läsår med 39 läsveckor; att de i rekto-

rernas aflöning ingående tjenstgöringspenningar skola beräknas utgå för kalenderår, men till olika belopp för läsåret och för ferierna, efter särskilda bestämmelser, som af Kongl. Maj:t fastställas; samt att tjenstgöringspenningarna icke få af tjenstens innehafvare uppbäras under tjenstledighet, dock att, om rektor eller lektor, som är domkapitelsledamot, endast åtnjuter ledighet från domkapitelsgöromålen, afdrag å tjenstgöringspenningarna icke må ske;

att för rättighet att tillgodonjuta den förbättrade aflöning, som enligt denna lönereglering kommer lärare till del, skola gälla såsom villkor: 1) att lärare, som enligt hittills gällande stat är berättigad till ersättning för indelt lön, skall frånträda sin rätt till nämnda ersättning; 2) att nuvarande innehafvare af lön, i hvilken ingår afkomst af prebendehemman och lägenheter eller andra särskilda förmåner utom kontanta penningar, skall vara pliktig att, sedan en undersökning af dessa förmåners beskaffenhet samt uppskattning af deras ekonomiska värde egt rum, vidkännas antingen förmånernas indragning till statsverket mot ersättning i penningar till det belopp, hvartill de äro i stat beräknade, eller den minskning i statsverkets löneanslag till tjensten, som kan i vederbörlig ordning varda beslutad, dock icke till större belopp än som motsvarar den löneförbättring, som löntagaren vid nu föreslagna lönereglering kan komma att vinna; 3) att den genom cirkulären den 20 mars 1858 och den 29 december 1860 stadgade skyldighet för visse lärare att, i händelse de genom inträffade förändringar skulle finnas umbärlige vid det läroverk, der de äro anstälde, inträda i tjenstgöring vid annat läroverk, helst inom stiftet, skall åligga äfven öfriga vid de högre och femklassiga allmänna läroverken anstälde lärare, intill dess de uppnått 45 års ålder; samt 4) att lärare skall vara skyldig att från tjensten afgå med pension enligt de bestämmelser, som i sammanhang med denna lönereglering fastställas; äfvensom

att hvarje lärare, som varder utnämnd till tjenst, med hvilken rätt till särskilda förmåner är förenad, skall vara underkastad den minskning i aflöning från statsverket, som Kongl. Maj:t framdeles kan finna lämpligt besluta, till ett belopp, icke öfverstigande det, hvartill de i lönen ingående särskilda förmåner efter skälig uppskattning sig belöpa;

röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, med afslag å herrar I. Månssons och J. Nydahls motioner, men med bifall till Kongl. Maj:ts förslag, i fråga om lärarnes vid de högre och femklassiga allmänna läroverken aflöning beslutit:

att — under förutsättning att lästiden så utsträcket, att lärarnes tjänstgöringstid kommer att uppgå till 39 veckor om året — för lärarne vid berörda läroverk bestämma följande lönevilkor, att gälla från och med år 1893:

för *rektorer*: vid *högre* läroverk två lönegrader å 1) 3,500 kronor och 2) 4,000 kronor, jemte tjänstgöringspenningar 1,500 kronor, med rätt till uppflyttning i andra lönegraden efter tio års väl vitsordad tjänstgöring såsom rektor vid sådant läroverk; vid de *femklassiga läroverken i Stockholm* lön 3,200 kronor, tjänstgöringspenningar 1,300 kronor; vid *öfriga femklassiga läroverk* två lönegrader å 1) 2,700 kronor och 2) 3,200 kronor, jemte tjänstgöringspenningar 1,300 kronor, med rätt till uppflyttning i andra lönegraden efter tio års väl vitsordad tjänstgöring såsom rektor vid femklassigt läroverk; hvarförutom rektorerne vid alla dessa läroverk må af vederbörande kommuner såsom hittills åtnjuta fri bostad eller hyresersättning;

för *lektorer*: fyra lönegrader å 1) 2,100 kronor, 2) 2,600 kronor, 3) 3,100 kronor och 4) 3,600 kronor jemte tjänstgöringspenningar 1,400 kronor, med rätt till uppflyttning från lägre till närmast högre lönegrad efter fem års för nit och skicklighet vitsordad tjänstgöring;

för *adjunkter* vid *högre* och *femklassiga* läroverk: fyra lönegrader å 1) 1,500 kronor, 2) 2,000 kronor, 3) 2,500 kronor och 4) 3,000 kronor jemte tjänstgöringspenningar 1,000 kronor, med uppflyttningsrätt lika som lektorer;

för *musiklärare*: vid *högre* läroverk tre lönegrader å 1) 1,000 kronor, 2) 1,200 kronor, 3) 1,400 kronor, med rätt till uppflyttning från lägre till närmast högre lönegrad enligt samma grunder, som gälla för lektorer och adjunkter; vid *femklassiga* läroverk lön 500 kronor;

för *gymnastiklärare*: vid *högre* läroverk tre lönegrader å 1) 1,200 kronor, 2) 1,400 kronor, 3) 1,600 kronor, med uppflyttningsrätt lika som musiklärare; vid *femklassiga* läroverk lön 600 kronor;

för *teckningslärare*: vid *högre* läroverk med *befattning af 1:sta klassen* tre lönegrader å 1) 2,000 kronor, 2) 2,250 kronor och 3) 2,500 kronor; med *befattning af 2:dra klassen* tre lönegrader å 1) 1,500 kronor; 2) 1,750 kronor, 3) 2,000 kronor; med *befattning af 3:dje klassen* tre lönegrader å 1) 1,200 kronor, 2) 1,400 kronor och 3) 1,600 kronor, alla

med uppflyttningsrätt lika som musiklärare; vid *femklassiga* läroverk lön 600 kronor;

att *gymnastiklärare* skall vara skyldig tjenstgöra för den fastställda lönen vid *högre* läroverk 16 timmar i veckan; vid *femklassiga* läroverk 8 timmar i veckan; samt *teckningslärare* vid *högre* läroverk med befattning af 1:sta klassen 25, med befattning af 2:dra klassen 20, med befattning af 3:dje klassen 16 timmar i veckan; vid *femklassiga* läroverk 8 timmar i veckan; men att ytterligare tjenstgöringsskyldighet må kunna åläggas gymnastik- och teckningslärare mot ersättning af 75 kronor för hvarje timme i veckan under helt läsår åt lärare vid femklassigt läroverk eller i första och andra lönegraden vid *högre* läroverk samt af 100 kronor åt lärare i tredje lönegraden;

att gymnastiklärare vid *högre* läroverk, som icke själf eger erforderlig skicklighet att meddela undervisning i exercis och militäröfningar, skall på egen bekostnad aflöna det biträde, som i sådant hänseende prövas behöfligt och af vederbörande godkännes;

att tjenstgöringspenningarne skola för alla lärare, rektorerna undantagne, beräknas utgå för läsår med 39 läsveckor; att de i rektorernas aflöning ingående tjenstgöringspenningar skola beräknas utgå för kalenderår, men till olika belopp för läsåret och för ferierna, efter särskilda bestämmelser, som af Kongl. Maj:t fastställas; samt att tjenstgöringspenningarne icke få af tjenstens innehafvare uppbäras under tjenstledighet, dock att, om rektor eller lektor, som är domkapitelsledamot, endast åtnjuter ledighet från domkapitelsgöromålen, afdrag å tjenstgöringspenningarne icke må ske;

att för rättighet att tillgodonjuta den förbättrade aflöning, som enligt denna lönereglering kommer lärare till del, skola gälla såsom villkor: 1) att lärare, som enligt hittills gällande stat är berättigad till ersättning för indelt lön, skall frånträda sin rätt till nämnda ersättning; 2) att nuvarande innehafvare af lön, i hvilken ingår afkomst af prebendehemman och lägenheter eller andra särskilda förmåner utom kontanta penningar, skall vara pliktig att, sedan en undersökning af dessa förmåners beskaffenhet samt uppskattning af deras ekonomiska värde egt rum, vidkännas antingen förmånernas indragning till statsverket mot ersättning i penningar till det belopp, hvartill de äro i stat beräknade, eller den minskning i statsverkets löneanslag till tjensten, som kan i vederbörlig ordning varda beslutad, dock icke till större belopp än som motsvarar den löneförbättring, som löntagaren vid nu föreslagen lönereglering kan komma att vinna; 3) att den genom nådiga cirkulären den 20 mars 1858 och den 29 december 1860 stadgade skyldighet för

visse lärare att, i händelse de genom inträffade förändringar skulle finnas umbärlige vid det läroverk, der de äro anstälde, inträda i tjänstgöring vid annat läroverk, helst inom stiftet, skall åligga äfven öfriga vid de högre och femklassiga allmänna läroverken anstälde lärare, intill dess de uppnått 45 års ålder; samt 4) att lärare skall vara skyldig att från tjänsten afgå med pension enligt de bestämmelser, som i sammanhang med denna lönereglering fastställas; äfvensom

att hvarje lärare, som varder utnämnd till tjänst, med hvilken rätt till särskilda förmåner är förenad, skall vara underkastad den minskning i aflöning från statsverket, som Kongl. Maj:t framdeles kan finna lämpligt besluta, till ett belopp, icke öfverstigande det, hvartill de i lönen ingående särskilda förmåner efter skälig uppskattning sig belöpa.»

2:o.

Med anledning af motioner, väckta af herrar I. Månsson, Fr. Berg och Hammarlund samt I. Lyttkens, hade utskottet i *punkten 10:o mom. d* af ofvan berörda utlåtande hemställt,

att Riksdagen måtte för sin del besluta, att nuvarande första klassen vid samtliga högre och femklassiga läroverk skulle indragas, att inträdesåldern till den blifvande första klassen bestämdes till fyllda 10 år och att fordringarna för inträde deri förhållandevis ökades, dock så att för intagning i densamma ej fordrades insigt i något ämne, hvari folkskolan icke meddelade undervisning, samt att med anledning häraf det i reservationsanslaget till allmänna läroverken under åttonde hufvudtiteln på ordinarie stat ingående anslaget till arfvoden åt extra och vikarierande lärare samt till oförutsedda behof minskades med 55,000 kronor, eller från 135,000 kronor till 80,000 kronor.

Denna hemställan har Första Kammaren afslagit, hvaremot Andra Kammaren bifallit densamma, med den förändring att beloppen »55,000 kronor» och »80,000 kronor» utbytts mot respektive »43,000 kronor» och »92,000 kronor».

Som i denna fråga hvarken sammanjemkning af kamrarnes skiljaktiga beslut eller gemensam omröstning lärer kunna ega rum, har frågan, enligt utskottets åsigt, förfallit; hvilket utskottet härmed får för Riksdagen

anmäla.

3:o.

Kongl. Maj:t hade föreslagit:

med afseende å mindre läroverks ombildning m. m.,

att treklassiga allmänna läroverken i Söderköping, Vimmerby, Askersund, Sala, Sölvesborg, Trelleborg, Marstrand, Strömstad, Åmål, Filipstad, Skellefteå och Örnsköldsvik, tvåklassiga pedagogierna i Södertelge, Köping och Nora samt enklassiga pedagogien i Simrishamn skulle ombildas till mindre, allmänna läroverk med tre ämneslärare, under vilkor att vederbörande kommun åtog sig att tillhandahålla erforderliga och lämpliga undervisningslokaler och bostad eller hyresersättning åt rektor;

att under samma vilkor, som i föregående punkt nämnts, ett nytt mindre, allmänt läroverk med tre ämneslärare skulle upprättas i Motala;

att treklassiga allmänna läroverken i Alingsås, Falköping, Engelholm, Varberg och Arvika skulle ombildas till mindre, allmänna läroverk med fyra ämneslärare, under vilkor att vederbörande kommun åtog sig samma skyldigheter med afseende på undervisningslokaler och rektorsbostad, som föreslagits beträffande dylikt läroverk med tre ämneslärare;

att förslag å de lärjungar, som skulle komma i åtnjutande af befrielse från den till statsverket ingående terminsafgiftens hela eller halfva belopp, skulle upprättas af en nämnd, bestående af läroverkets rektor såsom ordförande, en af vederbörande landsting och en af läroverksstadens kommunalstyrelse vald medlem, hvilket förslag derpå underställdes eforus till pröfning och stadfästelse;

att lärarepersonalen vid ett mindre läroverk med tre ämneslärare skulle utgöras af: en rektor med en aflöning af 3,500 kronor, deraf 1,000 kronor tjänstgöringspenningar, och ett ålderstillägg å 500 kronor efter 10 års väl vitsordad tjänstgöring såsom rektor, jemte fri bostad; en adjunkt med vanlig adjunktsaflöning; en kollega med lön af 2,000 kronor jemte 2 ålderstillägg, hvartdera å 250 kronor, efter respektive 5 och 10 års väl vitsordad tjänstgöring; en musiklärare med arfvode af 300 kronor; en gymnastiklärare med arfvode af 300 kronor och tjänstgöringsskyldighet af 4 timmar i veckan; samt en teckningslärare med arfvode af 500 kronor och undervisningsskyldighet af 7 timmar i veckan;

att angående lärarepersonalen vid mindre läroverk med 4 ämneslärare skulle gälla samma bestämmelser, som vid läroverk med 3 ämneslärare med undantag deraf, att lärarepersonalen ökades med en adjunkt;

att rektorerna vid de i föregående punkter afsedda läroverken skulle tillsättas på förordnande under viss tid, och att samtliga lärare vid dylikt läroverk skulle vara förbundne att, derest läroverket upphörde eller förändrades, öfvertaga den tjänstgöring vid läroverk, som Kongl. Maj:t kunde finna skäl dem anvisa;

att lärarne vid de treklassiga allmänna läroverk och de pedagogier, som föreslagits till ombildning, skulle, intill dess ombildningen hunnit verkställas eller annorlunda blefve bestämdt, åtnjuta de löneförmåner, som hittills till dem utgått;

att de mindre läroverken skulle inrättas enligt realliniens undervisningsplan med de ändringar deri, som på framställning af vederbörande kommunalstyrelse eller läroverkskollegium kunde af Kongl. Maj:t medgifvas; samt

att mindre läroverk skulle på framställning af vederbörande kommunalstyrelse kunna inrättas såsom samskola för gossar och flickor, och att i sådant fall Kongl. Maj:t skulle ega att — med undantag af rektorsbefattningen — utbyta de å läroverkets stat upptagne manliga lärare mot fast anställda ämneslärarinnor med en aflöning af 1,500 kronor, deraf 600 kronor tjänstgöringspenningar, och två ålderstillägg, hvartera å 250 kronor, eller respektive 5 och 10 års väl vitsordad tjänstgöring, äfvensom att för undervisningens anordnande använda de å läroverkets stat härigenom besparade beloppen; allt under vilkor att vederbörande kommun åtog sig att gälta de kostnader, som för undervisningens uppehållande blefve erforderliga utöfver hvad läroverkets stat upptog och det särskilda statsbidrag, hvarom i nästa punkt förmäldes;

med afseende å behofvet af särskildt statsbidrag till vissa mindre läroverk:

att Riksdagen måtte bevilja ett förslagsanslag å 8,000 kronor, hvaraf bidrag skulle kunna lemnas till undervisningens uppehållande vid mindre, såsom samskola inrättadt allmänt läroverk, då det i läroverkets stat upptagna anslag visat sig icke vara tillräckligt för ändamålet; dock att berörda bidrag icke finge öfverstiga det belopp, hvartill de till statsverket inflytande terminsafgifterna från läroverket under kalenderåret uppgått;

med afseende å förändrade anordningar vid Jakobs femklassiga läroverk i Stockholm:

att profårskurs för blifvande lärare vid mindre läroverk med tre eller fyra ämneslärare skulle anordnas vid Jakobs läroverk, och att vid detta läroverk skulle för sådant ändamål inrättas en särskild afdelning, samt att till bestridande af kostnaderna härför finge af reser-

vationerna å anslagen till de allmänna läroverken användas ett belopp af högst 14,200 kronor årligen;

och att lärjunge, som intagits vid den afdelning af Jakobs läroverk, der olika årsklasser undervisades tillsammans, skulle befrias från all terminsafgift.

I punkten 11:o mom. b af sitt ofvan nämnda utlåtande hade utskottet hemställt, att hvad Kongl. Maj:t sålunda föreslagit icke måtte vinna Riksdagens bifall.

Andra Kammaren har bifallit denna hemställan, hvaremot Första Kammaren, med afslag å utskottets hemställan, bifallit Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning.

Då denna fråga är af beskaffenhet att någon sammanjemkning af kamrarnes skiljaktiga beslut icke torde kunna ega rum, samt densamma ej heller lär kunna afgöras genom gemensam omröstning, har frågan följaktligen, enligt utskottets åsigt, förfallit; hvilket utskottet härmed får för Riksdagen

anmäla.

4:o.

Sedan Kongl. Maj:t föreslagit, att ämneslärarinnor vid mindre, allmänna läroverk skulle hafva så väl rättighet som skyldighet att vid uppnådda 55 lefnadsår och minst 25 tjänstår från tjensten afgå med pension å allmänna indragningsstaten till belopp af 1,200 kronor, Kongl. Maj:t dock obetaget att låta med afskedet anstå, derest och så länge den pensionsberättigade pröfvades i tjensten kunna på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna och kunde finnas villig att i densamma qvarstå, hade utskottet i *punkt 13:o mom. b* af sitt förenämnda utlåtande hemställt, att Kongl. Maj:ts berörda förslag icke måtte af Riksdagen bifallas.

Denna hemställan har Andra Kammaren bifallit, hvaremot Första Kammaren, med afslag å utskottets hemställan, bifallit Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning.

Då frågan om inrättande af mindre, allmänna läroverk, enligt utskottets under punkt 3:o här ofvan uttalade åsigt, förfallit, har till följd deraf, efter utskottets uppfattning, frågan om pensionering af ämneslärarinnor vid dylika mindre, allmänna läroverk jemväl förfallit; hvilket utskottet härmed får för Riksdagen

anmäla.

5:o.

Med anledning af dels kamrarnes skiljaktiga beslut i afseende å utskottets förevarande utlåtande i fråga om punkterna 13:o mom. a angående pensionsreglering för lärarne vid de högre och femklassiga allmänna läroverken samt 14:o angående kostnadsberäkningen m. m., dels ock kamrarnes återremiss till utskottet af punkten 61:o angående arvoden åt extra lärare vid de allmänna läroverken, kommer utskottet att, efter det Riksdagen fattat beslut i afseende å förestående punkter, af detta utlåtande, afgifva det yttrande, hvartill förhållandena då må komma att föranleda; hvilket utskottet skolat för Riksdagen

anmäla.

6:o.

Sedan Kongl. Maj:t dels i statsverkspropositionen föreslagit, att förslagsanslaget till lönetillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor, nu 3,525,000 kronor, måtte ökas till 3,725,000 kronor, eller med 200,000 kronor, dels ock i en till Riksdagen den 10 sistlidne mars aflåten särskild proposition (n:o 42) vidare hemställt, att Riksdagen måtte medgifva den ändring i gällande bestämmelser om aflöning och lönetillskott åt folkskolelärare, att tjenstgöring efter behörigt förordnande såsom lärare eller lärarinna vid någon med folkskolelärare- eller folkskolelärarinneseminarium förenad öfningsskola skulle anses lika med tjenstgöring såsom ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola så väl i afseende å rätt för ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola att efter viss tids tjenstgöring erhålla i årlig lön minst 700 kronor som i afseende å rätt för skoldistrikt att för sådan lärare eller lärarinna erhålla högsta medgifna lönetillskott;

samt i särskilda inom Andra Kammaren väckta motioner föreslagits:

af herr K. E. Holmgren (motionen n:o 114):

1:o) att Riksdagen ville besluta, att, då till ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola eller till annan examinerad, vid folkskola antagen lärare eller lärarinna utginge kontant ersättning för kofoder med minst 100 kronor eller ock, på grund af ordinarie lärares eller lärarinnas derom gjorda yrkande, kofodret till sådan lärare eller lärarinna

utginge in natura, skoldistriktet skulle ega att af statsmedel bekomma ett årligt bidrag af 66 kronor 67 öre till denna del af lärarens eller lärarinnans aflöning; samt

2:o) att Riksdagen, under förutsättning af bifall till föregående punkt, ville öka förslagsanslaget till »lönetyllskott åt lärare vid folkskolor och småskolor» med 360,000 kronor;

af herr *A. Lilienberg* (motionen n:o 136):

att Riksdagen ville medgifva, att, derest ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola i denna egenskap oförvitligt tjenstgjort under minst tio år och lönen till honom eller henne utginge för åtta månaders undervisning med minst 800 kronor jemte de i lag bestämda naturaförmåner eller ersättning derför, skoldistriktet skulle ega att erhålla statsbidrag till lönen med 533 kronor 33 öre; och

af herr *A. Göransson* (motionen n:o 141):

1:o) att Riksdagen i de föreskrifter, som nu gälde beträffande folkskolelärarepersonalens löneförhållanden, måtte besluta följande förändrade bestämmelser:

att stadgandet derom, att åt ordinarie lärare eller lärarinna borde anskaffas sommarbete och vinterfoder för en ko, eller ock, der hinder eller svårighet af lokala eller andra förhållanden derför mötte, minst värdet af 8 hektoliter 25 liter spanmål af visst slag i ersättning lemnas, måtte upphöra att vara gällande, samt att i stället godtgörelse för ifrågavarande naturaprestation skulle under benämning »ersättning för kofoder», utgå med 100 kronor för år, med rätt för skoldistriktet att af statsmedel såsom bidrag härtill erhålla två tredjedelar af beloppet, eller 66 kronor 67 öre; dock att sådan lärare eller lärarinna, hvilken vid den tidpunkt, då stadgandet härom trädde i kraft, erhöile kofoder in natura eller ersättning derför till högre belopp än 100 kronor för år, måtte vara berättigad att vid sådan förmån bibehållas, dock ej längre än hvartill beslutet eller öfverenskommelsen derom föranledde, men att skoldistriktet äfven i dessa fall skulle ega rättighet att åtnjuta nyssnämnda statsbidrag 66 kronor 67 öre för år; samt

2:o) att för bestridande af statens andel i ofvannämnda ersättning Riksdagen måtte bevilja ett anslag af 350,000 kronor;

hemställde utskottet i *punkten 20:o*) af sitt utlåtande n:o 9, angående regleringen af utgifterna under riksstatens åttonde hufvudtitel:

a) att Riksdagen, med bifall till hvad Kongl. Maj:t i sådant hänseende föreslagit, måtte medgifva, att tjenstgöring efter behörigt förordnande såsom lärare eller lärarinna vid någon med folkskolelärare- eller folkskolelärarinneseminarium förenad öfningsskola skulle

anses lika med tjänstgöring såsom ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola så väl i afseende å rätt för ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola att efter viss tids tjänstgöring erhålla i årlig lön minst 700 kronor som i afseende å rätt för skoldistrikt att för sådan lärare eller lärarinna erhålla högsta medgifna lönetillskott;

b) att Riksdagen, med afslag å herr Holmgrens förenämnda motion, måtte i anledning af herr Göranssons motion besluta, att bestämmelsen derom, att åt ordinarie lärare och lärarinna borde anskaffas sommarbete och vinterföda för en ko, eller ock, der hinder eller svårighet af lokala eller andra förhållanden därför mötte, minst värdet af 8 hektoliter 25 liter spanmål af visst slag i ersättning lemnas, likaledes måtte upphöra att gälla, samt att i stället godtgörelse för ifrågavarande naturaprestation skulle under benämning »ersättning för kofoder» utgå med 100 kronor för år, med rätt för skoldistriktet att af statsmedel såsom bidrag härtill erhålla två tredjedelar af beloppet, eller 66 kronor 67 öre: dock att sådan lärare eller lärarinna, hvilken vid den tidpunkt, då stadgandet härom trädde i kraft, erhöle kofoder in natura eller ersättning därför till högre belopp än 100 kronor för år, måtte vara berättigad att vid sådan förmån bibehållas, hvad ersättningen vidkomme dock ej längre än hvar till beslutet eller öfverenskommelsen om sådan ersättning föranledde, men att skoldistriktet äfven i dessa fall måtte ega rättighet att åtnjuta nyssnämnda statsbidrag 66 kronor 67 öre för år;

c) att herr Lilienbergs motion icke måtte af Riksdagen bifallas; och

d) att Riksdagen, med godkännande af hvad Kongl. Maj:t föreslagit angående höjning af förslagsanslaget till lönetillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor samt under förutsättning af bifall till hvad utskottet under mom. b) hemställt, måtte höja nämnda förslagsanslag, nu 3,525,000 kronor till 4,075,000 kronor, eller med 550,000 kronor.

Vid sammanträden den 6 i denna månad biföllo båda kammarne hvad utskottet under mom. a) och c) hemställt, hvaremot Första Kammaren afslog utskottets hemställan under mom. b) och, med afslag å utskottets hemställan under mom. d), så vidt den skilde sig från Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning, biföll denna framställning oförändrad, medan åter Andra Kammaren till utskottet återvisade mom. b) och d).

I den 7 dennes afgifvet memorial n:o 72 hemställde utskottet här efter, att Andra Kammaren måtte fatta beslut i fråga om mom. b) och d) af punkten 20:o i statsutskottets utlåtande n:o 9, angående regleringen af utgifterna under riksstatens åttonde hufvudtitel.

Enligt utskottet tillhandakommet protokollsutdrag har Andra Kam-

maren, vid företagande i anledning här af förliden gårdag utaf utskottets utlåtande n:o 9 i sistberörda delar, bifallit ett framställt yrkande af denna lydelse: »att kammaren, med afslag å hvad utskottet med anledning af herr Göranssons motion hemställt, måtte, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad herr Holmgren i sin motion föreslagit, besluta, att då till ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola eller till annan examinerad, vid folkskola antagen lärare eller lärarinna utgår kontant ersättning för kofoder med minst 100 kronor eller ock, på grund af ordinarie lärares eller lärarinnas derom gjorda yrkande, kofodret till sådan lärare eller lärarinna utgår in natura, skoldistriktet skall ega att af statsmedel bekomma ett årligt bidrag af 66 kronor 67 öre till denna del af lärares eller lärarinnans aflöning, samt, med anledning såväl här af som af Kongl. Maj:ts proposition angående höjning af förslagsanslaget till »lönetyllskott åt lärare vid folkskolor och småskolor», öka nämnda förslagsanslag med 560,000 kronor, eller från 3,525,000 kronor till 4,085,000 kronor.

Då kamrarne således stannat i olika beslut rörande mom. b) och dermed sammanhängande mom. d) af punkten 20:o) i utskottets omförmålda utlåtande, får utskottet för frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som vill att Riksdagen, med afslag å hvad statsutskottet med anledning af herr Göranssons motion hemställt, men i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad herr Holmgren i sin motion föreslagit, beslutar, att, då till ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola eller till annan examinerad, vid folkskola antagen lärare eller lärarinna utgår kontant ersättning för kofoder med minst 100 kronor eller ock, på grund af ordinarie lärares eller lärarinnas derom gjorda yrkande, kofodret till sådan lärare eller lärarinna utgår in natura, skoldistriktet skall ega att af statsmedel bekomma ett årligt bidrag af 66 kronor 67 öre till denna del af lärares eller lärarinnas aflöning, samt med anledning så väl här af som af Kongl. Maj:ts proposition angående höjning af förslagsanslaget till »lönetyllskott åt lärare vid folkskolor och småskolor», ökar nämnda förslagsanslag med 560,000 kronor eller från 3,525,000 kronor till 4,085,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, med afslag å statsutskottets hemställan, men med bifall till Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning, ökat förslagsanslaget till 'lönetyllskott åt lärare vid folkskolor och småskolor', nu 3,525,000 kronor, till 3,725,000 kronor, eller med 200,000 kronor».

7:o.

Sedan i två särskilda motioner, väckta den ena (n:o 13) inom Första Kammaren af herr C. A. Sjöcrona och den andra (n:o 71) inom Andra Kammaren af herr A. Ryding föreslagits, att Riksdagen måtte för fullbordande af restaurationsarbetet å Skara domkyrka bevilja ett extra anslag till belopp af 75,000 kronor, hade utskottet i *punkten 39:o* af sitt omförmälda utlåtande hemställt, att herrar Sjöcronas och Rydings förevarande motioner icke måtte af Riksdagen bifallas.

Hvad utskottet sålunda hemställt har af Andra Kammaren bifallits, hvaremot Första Kammaren, med afslag å utskottets hemställan, bifallit en vid denna punkt afgifven reservation, deruti yrkats att herrar Sjöcronas och Rydings motioner måtte på det sätt bifallas, att Riksdagen för fullbordande af restaurationsarbetet å Skara domkyrka anvisade *dels* å extra stat för år 1893 ett anslag till belopp af 35,000 kronor *dels* på riksgäldskontoret 40,000 kronor såsom lån, att af domkyrkan återgäldas medelst en årlig annuitet af fem procent å den ursprungliga lånesumman, af hvilken annuitet skulle beräknas fyra procent ränta å det vid hvarje liqid återstående oguldna kapitalbeloppet, och återstoden anses såsom kapitalafbetalning, allt under vilkor att någon utbetalning icke finge ega rum förr än styrkt blifvit, att domkyrkans byggnadskassa egde tillräckliga medel för arbetets fullständiga fullbordande.

Då denna fråga alltså måste afgöras medelst gemensam omröstning, får utskottet i sådant hänseende föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som vill, att herrar Sjöcronas och Rydings motioner på det sätt bifallas, att Riksdagen för fullbordande af restaurationsarbetet å Skara domkyrka anvisar *dels* å extra stat för år 1893 ett anslag till belopp af 35,000 kronor *dels* på riksgäldskontoret 40,000 kronor såsom lån, att af domkyrkan återgäldas medelst en årlig annuitet af fem procent å den ursprungliga lånesumman, af hvilken annuitet skall beräknas fyra procent ränta å det vid hvarje liqid återstående oguldna kapitalbeloppet, och återstoden anses såsom kapitalafbetalning, allt under

vilkor att någon utbetalning icke må ega rum förr än styrkt blifvit, att domkyrkans byggnadskassa eger tillräckliga medel för arbetets fullständiga fullbordande, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, hafva herrar Sjöcronas och Rydings motioner icke af Riksdagen bifallits.»

Stockholm den 10 maj 1892.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.

Reservationer:

vid punkten 1:o (angående kamrarnes skiljaktiga beslut i fråga om lärarnes vid de högre och femklassiga allmänna läroverken aflöning): af herrar greve *G. Sparre*, *C. E. Casparsson*, greve *E. C. A. Piper*, *H. P. P. Tamm*, *V. N. Ekenman*, *F. Boström*, *R. G. von Hedenberg*, *A. G. Svedelius*, *C. G. S. Ehrenborg*, *H. R. Törnebladh* och *I. Kerfstedt*, hvilka ansett, att utskottets framställning under denna punkt bort hafva följande lydelse:

»Då någon sammanjemkning af kamrarnes skiljaktiga beslut i denna fråga icke torde vara möjlig, samt densamma ej heller lärer kunna afgöras medelst gemensam omröstning, har frågan följaktligen, enligt utskottets åsigt, förfallit; hvilket utskottet härmed får för Riksdagen

anmäla;»

vid punkten 2:o (angående kamrarnes skiljaktiga beslut i fråga om indragning af nuvarande första klassen vid de högre och femklassiga allmänna läroverken):

af herr *S. G. von Friesen*.

Här skulle antecknas, att herrar *O. W. Odelberg*, *C. Lundeberg* och *K. Bohnstedt* icke närvarit vid förestående memorials behandling inom utskottet.